

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-13>

УДК 336.1

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ РЕСУРСІВ

MODERN APPROACHES TO STATE FINANCIAL CONTROL AS A TOOL FOR ENSURING EFFICIENT USE OF BUDGET RESOURCES

Жидовська Наталія Михайлівна

кандидат економічних наук, доцент,
Львівський національний університет природокористування
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1883-5992>

Петришин Людмила Петрівна

доктор економічних наук, доцент,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1871-2837>

Zhydovska Nataliia

Lviv national environmental university

Petryshyn Liudmyla

Ivan Franko National University of Lviv

У статті визначено, що в сучасних умовах господарювання особливої актуальності набуває питання функціонування дієвого державного фінансового контролю. Метою дослідження є виявлення основних форм і методів здійснення контролю у фінансовій сфері України в умовах глобалізації. В основних результатах дослідження подано трактування поняття «державний фінансовий контроль» та визначено роль стану фінансової сфери в забезпеченні економічної стійкості держави. Важливим аспектом дослідження є розробка теоретичних та практичних рекомендацій щодо формування сучасних напрямів контролю в державному секторі. У висновках зазначено, що підходи до сучасного державного контролю у фінансовій сфері логічно розглядати як інструментарій забезпечення ефективного використання бюджетних ресурсів.

Ключові слова: аудит, контроль фінансів, діяльність держави, форми та методи, перевірка.

In the article, one of the main tasks of the state is management and control over the use of financial resources. The relevance of the study is determined by the fact that control and compliance with clear standards in the budgetary sphere contributes to social stability, economic security and a high level of public welfare. The purpose of the study is to identify the main forms and methods of control in the financial sphere of Ukraine in the conditions of globalization. The main results of the study provide an interpretation of the concept of "state financial control" and information about the role of the state of the financial sphere in ensuring the economic stability of the state, since the public's trust in the government and state institutions directly depends on the efficiency of finances. The article examines the economic essence of state financial control in the financial and economic sphere of the state, as well as the directions of its development. At the current stage in Ukraine, a single methodological base for building an effective control system in the public administration sector has not been created, therefore it is necessary to develop theoretical and practical recommendations for the formation of modern directions of control in the public sector. Approaches to the classification of state financial control are proposed, which allows to distinguish the main types of tasks, namely legality, expediency, completeness of use of state financial resources. This classification can be used in the activities of internal and external state financial management bodies. It was determined that financial control covers institutions, budget bodies, state and municipal authorities and is aimed at evaluating the implementation of local budgets and economic development programs. A methodical approach to comprehensive assessment of the effectiveness of state finance management and control has been developed. The conclusions show the importance

of the functioning of state financial control at a high level, the rational movement of financial resources at all levels. A promising direction of research into this issue is the identification of innovative tools for preserving financial and material resources thanks to state financial control.

Keywords: financial control, state activity, forms and methods, audit, inspection.

Постановка проблеми. Реалізація внутрішніх і зовнішніх функцій держави була б неможливою без використання фінансових ресурсів, акумульованих централізованими та децентралізованими грошовими фондами. В умовах сьогодення особливо актуальним є питання продуктивного функціонування фінансових інститутів. Відповідно використання фінансових ресурсів зумовлює здійснення державою такого виду діяльності, як фінансовий контроль.

Фінансова діяльність держави передбачає утворення, розподіл і застосування децентралізованих і централізованих грошових фондів з метою забезпечення виконання завдань соціально-економічного характеру, функцій держави, управління, діяльності й обороноздатності установ. Контроль за фінансовою діяльністю держави відповідає за організований потік фінансових ресурсів і виявлення недоліків у фінансовій звітності відповідно до чинного законодавства. Фінансовий контроль як метод ефективного впливу набуває дедалі більшого значення та спрямований на ефективне використання національних ресурсів. Вважаємо за доцільне розглянути в роботі поточний стан державного фінансового контролю в Україні та виокремити сучасні підходи до ефективного використання бюджетних ресурсів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Значна кількість дослідників вивчали сучасні підходи до державного фінансового контролю як інструменту забезпечення ефективного використання бюджетних ресурсів. Зокрема, Л. Борисенко розглянув сучасні принципи побудови результативного процесу контролю за державними коштами, зазначивши, що одними з перспективних напрямів є обґрунтовані рішення та впевненість у змісті отриманої інформації [1]. В. Бортняк подав трактування поняття «державний фінансовий контроль» та визначив його особливості в системі управління фінансовою діяльністю держави [2]. Л. Васильєва, Н. Дацій, В. Залізник здійснили широке дослідження щодо фінансового контролю, яке повинно відповідати соціально-економічним орієнтирам розвитку держави [4]. У статті В. Войтенка

розглянуто фінансовий контроль як багатогранну економічну категорію, що впливає на всі аспекти фінансових відносин [5]. І. Гриджук надала рекомендації щодо покращення й раціоналізації процесів державного контролю в Україні [6]. Т. Гуренко виявила основні функції державного контролю: організаційну, регулятивну, аналітичну, управлінську, дотримання яких забезпечує результативний процес збереження державних ресурсів [7]. Д. Долбнєва навела декілька прикладів удосконалення методології, організації, фінансової теорії й практики державного фінансового контролю [8]. У дослідженні І. Квеляшвілі подано інформацію щодо ролі громадських організацій у фінансовому контролі ресурсів держави [9]. А. Колпакова виявляє першочергові завдання якісного контролю фінансів, до яких належать: своєчасна перевірка фінансових ресурсів, контроль за використанням ресурсів, фінансова експертиза, повернення незаконно використаних державних коштів [10].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значну кількість досліджень, деякі питання, зокрема сучасні підходи до контролю за управлінням фінансами держави, які формують основу для співпраці та взаємовідносин на всіх етапах діяльності країни, потребують більш ґрунтовної уваги.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є аналіз теоретико-методологічних засад системи управління державними фінансами, оцінка ефективності її функціонування в Україні та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення напрямів контролю в сучасних умовах.

Відповідно до поставленої мети сформульовано такі завдання є:

1. З'ясувати стан та економічне значення контролю за управлінням державними фінансами.
2. Проаналізувати структуру й особливості системи управління державними фінансами в Україні.
3. Оцінити етапи здійснення фінансового контролю за використанням бюджетних ресурсів.

4. Визначити сучасні підходи, шляхи та етапи удосконалення системи фінансового контролю за державними фінансами та запропонувати можливості її адаптації до вітчизняних реалій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Державний фінансовий контроль є однією з найважливіших функцій державного управління. Він спрямований на виявлення відхилень від прийнятих стандартів законності, доцільності й ефективності в управлінні фінансовими ресурсами та іншим державним майном, своєчасне застосування необхідних коригувальних та запобіжних заходів [15]. Від ефективності управління державними фінансами здебільшого залежить економічний добробут держави.

Важливим видом державного контролю є фінансовий контроль, який посідає важливе місце в адміністративній системі.

Державний фінансовий контроль в Україні здійснюється різними органами державної влади та підпорядкованими їм органами відповідно до чинного законодавства за необхідності та в межах їх компетенції, зокрема Верховною Радою України, Президентом України, Кабінетом Міністрів України, Рахунковою палатою, місцевими органами виконавчої влади й відповідними виконавчими органами парламенту, Національним банком України, Міністерством фінансів України, Державною аудиторською службою України та Державною податковою службою України.

Загалом функція органів державного фінансового контролю полягає в забезпеченні регулювання економічних процесів за допомогою різних форм і видів власності, вільного підприємництва, економічної самостійності товаровиробників, ринків та існування ринкових відносин у загальнодержавній системі господарювання, що є найбільш обґрунтованим, динамічним та ефективним порівняно з адміністративними та законодавчими механізмами [11, с. 51].

Фінансовий контроль є важливим елементом управлінської діяльності, організаційного керівництва та однією з форм реалізації рішень органів державної влади [15]. Основний зміст фінансового контролю містить такі пріоритетні напрями:

1. Перевірка виконання фінансових зобов'язань перед державою місцевими органами влади, організаціями, підприємствами, установами та громадянами.

2. Контроль правильності використання коштів, що перебувають у господарському

віданні або оперативному управлінні державних і місцевих органів влади, підприємств, установ та організацій.

3. Нагляд за дотриманням юридичними особами правил проведення фінансових операцій, розрахунків та зберігання коштів; ідентифікація внутрішнього контролю [3].

Аналізуючи ефективність системи фінансового контролю в українському державному управлінні, необхідно звернути увагу на низку серйозних проблем у її створенні та реалізації. Недостатніми є правове, інформаційне, організаційне, комунікативне, інституційне та методологічне забезпечення системи державного фінансового контролю в Україні.

Сучасний стан української економіки характеризується такими специфічними рисами, як занепад вітчизняної промисловості, руйнування інфраструктури через воєнні дії, розвиток тіньової економіки, постійне зростання економічної злочинності та поява нових схем вчинення економічних злочинів. Усе це, безперечно, негативно впливає на загальну економічну ситуацію в Україні та призводить до серйозних проблем у забезпеченні ефективності державного фінансового менеджменту, який є основним інструментом впливу на сталий розвиток країни шляхом забезпечення дієвого та законного управління державними фінансовими ресурсами.

Крім того, сучасний процес інтеграції України в європейський простір супроводжується впровадженням загальноновизнаних міжнародних норм і стандартів. Державний контроль фінансів та його реформування відповідно до вимог міжнародної економічної спільноти не є винятком. З огляду на це необхідним є з'ясування структурних елементів фінансового контролю та їх взаємозв'язку як цілісної системи (рис. 1).

Основними напрямками вдосконалення фінансового контролю в сучасній економічній ситуації в Україні є розробка єдиної правової бази для розвитку системи ефективного використання бюджетних ресурсів та законодавче закріплення контрольних функцій за органами й наявними процедурами бюджетного контролю, оновлення методів, організація структури. Зокрема, необхідно створити комплексну та ефективну національну систему внутрішнього контролю. Цього можна досягти двома шляхами:

1. Міністерство фінансів повинно не тільки відігравати ключову роль у підготовці бюджету та його розподілі між міністерствами, але й мати право втручатися безпосередньо в контроль фінансів. Це має відбуватися через

Рис. 1. Фінансовий контроль відповідно до взаємодії його характеристик

Джерело: складено авторами на основі даних [12]

посадових осіб Казначейства в кожному міністерстві. Крім того, галузеві міністерства повинні мати власні контрольні підрозділи.

2. Відповідальність за витрачання коштів з бюджету та управління має бути покладена на керівників міністерств. Центральний контрольний підрозділ Міністерства фінансів повинен здійснювати ефективний фінансовий контроль.

Важливим аспектом є організація внутрішнього контролю, яка повинна чітко визначати та закріплювати за окремими співробітниками обов'язки щодо перевірки різних сфер звітності та встановлювати межі їхніх повноважень відповідно до їхніх обов'язків. Заходи контролю допомагають керівнику організації забезпечити дотримання та виконання директив керівництва на всіх рівнях управління та в усіх видах діяльності, підрозділах і функціях [13, с. 209–210].

Важливо звернути увагу на необхідність зміни філософії та цілей контролю. Позитивна роль контролю в управлінні економікою виявляється в тому, що контроль не повинен обмежуватися лише констатацією відхилень. Акцент має бути зміщений на запобігання неналежному, незаконному або неефективному витрачання державних коштів. Відповідні методи спрямовані на зміцнення й підвищення якості системи внутрішнього фінансового контролю держави та гармонізацію її з міжнародним досвідом у цій сфері.

Для ефективно оцінки ризиків національний орган фінансового контролю повинен створити відповідну нормативно-правову базу, розробити критерії ідентифікації ризиків та

правила їх оцінки, а також надати план контрольних заходів (з цією метою має бути розроблена методологія управління ризиками).

Керівництво повинно ідентифікувати ризики, які можуть вплинути на управління, та управляти ними таким чином, щоб вони не впливали на досягнення цілей управління й результатів діяльності. Управління ризиками має бути прозорим, скоординованим, ефективним і ґрунтуватися на довірі громадськості. У таблиці 1 подано вдосконалені напрями фінансового контролю, які враховують фактори ризику й управління ними.

Для подальшого вдосконалення напрямів системи фінансового контролю в Україні доцільно визначити її основні структурні елементи (цілі, підконтрольні та контролюючі суб'єкти, суб'єкти, персонал, нормативно-правове регулювання, методологія, організація, інформаційно-комунікаційне й науково-технічне забезпечення) та етапи їх організації (табл. 2), дослідити базову структуру національного механізму фінансового контролю на основі системного підходу.

Ефективний національний внутрішній фінансовий контроль, безсумнівно, сприятиме державному управлінню в умовах мінливого соціального й національного середовища [16, с. 16]. У цьому контексті з метою вдосконалення системи фінансового контролю потрібно впроваджувати нові технологічні досягнення та враховувати програмні зміни з метою адаптації до потреб сьогодення.

Для вдосконалення державного внутрішнього фінансового контролю необхідно передбачити запровадження й розвиток централі-

Таблиця 1

Характеристика напрямів державного фінансового контролю

Вид контролю	Мета	Характеристика напрямів
Державний фінансовий контроль	Удосконалити систему управління державними фінансами з метою сприяння ефективному управлінню державою, виявлення та запобігання порушенням чинного законодавства та неефективному використанню матеріальних ресурсів на державному й місцевому рівнях	- Посилення державного фіскального менеджменту в найбільш вразливих сферах; - Забезпечення ефективної міжвідомчої співпраці у сфері фіскального менеджменту; - Посилення організаційної спроможності Державного аудиту на місцевому та регіональному рівнях
Державний внутрішній фінансовий контроль	Посилити управлінську підзвітність на всіх рівнях державного сектору та підвищити ефективність внутрішнього контролю й аудиту в державних установах	- Упровадження внутрішнього контролю, спрямованого на посилення відповідальності керівництва за управління та розвиток організації в цілому; - Посилення ефективності, спроможності та незалежності внутрішнього аудиту; - Покращення організаційної спроможності Центрального підрозділу гармонізації Міністерства фінансів

Джерело: складено авторами на основі даних [7]

зованого та децентралізованого внутрішнього аудиту та перевірок [14, с. 198]. Потреба у проведенні перевірок в Україні сьогодні є виправданою і зумовлена дуже низьким рівнем фінансової дисципліни в бюджетному секторі та відсутністю інституційного контролю й аудиту, але оскільки перевірки проводяться через тривалий час після прийняття управлінських рішень та здійснення бюджетних операцій, то усунути порушення складно, а часто неможливо.

Однією з передумов належного усвідомлення, розуміння та відповідального ставлення до реформування систем контролю в державних структурах є відкритість та прозорість відповідних державних інституцій. Важливо, щоб завдання та функції інституцій, що забезпечують контроль за бюджетними ресурсами, були всебічно переглянуті. При цьому необхідно враховувати, що реформування системи контролю за державними внутрішніми фінансами має відбуватися поступово. Це вимагає не лише внесення змін до законодавства та прийняття нормативно-правових актів, а й проведення необхідної роз'яснювальної роботи й підвищення ефективності контролю за державними ресурсами й майном.

У 2021 році Україна затвердила Стратегію реформування системи управління державними фінансами на період 2022–2025 років

та План заходів з її реалізації. Відповідно до цього документа передбачається:

1. Створення функціонального державного управління фінансами.
2. Внесення змін до Закону про бюджет, а саме методології внутрішнього контролю та аудиту, що відповідають міжнародним стандартам, зокрема моделі COSO.
3. Впровадження стратегічного аудиту, перевірок, планування.
4. Затвердження основних засад здійснення внутрішнього контролю бюджетних коштів [17].

Основною метою вищенаведених підходів є забезпечення якісного контролю за державними ресурсами через внутрішній контроль, аудит та їх гармонізацію на основі принципів законності, економії, ефективності, результативності й прозорості.

Висновки. Фінансовий контроль є складним процесом і має багато перешкод. Важливо врахувати необхідність затвердження відповідних правил, що регулюють процес реформування, та потребу в перепідготовці персоналу адміністративних органів і керівників бюджетних установ.

Аналіз сучасного стану економіки України продемонстрував занепад вітчизняної промисловості, руйнування інфраструктури, розвиток тіньової економіки, зростання економічної злочинності тощо. Відповідно необхідно

Таблиця 2

Етапи організації державного фінансового контролю

№	Назва етапу	Характеристика проведення
1	Підготовка до організації контролю	Аналіз установ та підприємств, що підлягають аудиту у звітному році, за допомогою аналізу кваліфікації працівників та експертів, які можуть бути залучені; налагодження співпраці з різними державними органами, відповідальними за здійснення державного фінансового контролю; затвердження (за участю органів контролю, які зобов'язані здійснювати державний фінансовий контроль) єдиного плану перевірок, що включає перелік органів, організацію роботи та умови контролю; підготовка та затвердження програми державного фінансового контролю, що визначає об'єкти та цілі перевірок; підготовка та надсилання загальних повідомлень компаніям, що підлягають відповідному контролю
2	Проведення фінансового контролю	Перевірка об'єктів обліку в кожного підконтрольного суб'єкта за визначеними об'єктами й часовими рамками; опитування працівників відповідних структурних підрозділів підконтрольного суб'єкта; документальне оформлення результатів аудиту
3	Оформлення результатів	Навчання працівників обробці результатів перевірок та створенню інформаційної бази; надсилання узагальнених результатів перевірок усіма органами контролю організаціям та підприємствам (підготовка єдиного формату актів перевірок); організація робочого часу для розгляду скарг та розбіжностей за результатами перевірок; надання рекомендацій та встановлення термінів для усунення недоліків
4	Аналіз ризиків	Аналіз ризиків, що виникають на ранніх стадіях чи на поточному етапі державного фінансового контролю; оцінка впливу цих ризиків на ефективність державного фінансового контролю
5	Моніторинг контролю	Організація обліку робочого часу для контролю за виправленням недоліків та виконанням рекомендацій

Джерело: складено авторами на основі даних [7]

використовувати актуальні підходи до організації та здійснення фінансового контролю.

Основними етапами здійснення фінансового контролю за використанням бюджетних ресурсів є підготовка до організації процесу, проведення фінансового контролю, оформлення результатів, аналіз виявлених ризиків

та моніторинг контролю. Важливо адаптувати систему державного фінансового контролю до вітчизняних реалій, розв'язувати актуальні проблеми шляхом реорганізації системи державного контролю та належного науково-методичного і, головне, кадрового забезпечення органів державної влади.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- Борисенко Л. М. Сучасний стан системи державного фінансового контролю. *Ефективна економіка*. 2020. № 7. С. 1–7. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2020/204.pdf (дата звернення: 20.03.2024).
- Бортняк В. А. Контроль як функція управління фінансовою діяльністю держави. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. 2020. № 31(70). С. 118–123. DOI: <https://doi.org/10.32838/2707-0581/2020.1/22> (дата звернення: 20.03.2024).
- Бортняк В. А. Форми і методи здійснення фінансового контролю в Україні. *Академічні візії*. 2022. № 13. С. 1–11. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/98> (дата звернення: 20.03.2024).
- Васильєва Л. М., Дацій Н. В., Залізнюк В. П. Ефективність фінансового контролю в системі державного управління. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 3. С. 1–5. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/3_2020/5.pdf (дата звернення: 22.03.2024).
- Войтенко В. В. Фінансовий контроль як категорія фінансових відносин у системі державного управління. *Економіка, управління та адміністрування*. 2020. № 1(91). С. 99–103. URL: <http://ema.ztu.edu.ua/article/view/200869> (дата звернення: 22.03.2024).
- Гриджук І. А. Удосконалення регуляторного механізму державного контролю у фінансово-економічній сфері. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. № 1. С. 1–6. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/5c45c021-60e8-471d-9e0d-b5084e783139/content> (дата звернення: 22.03.2024).

7. Гуренко Т. О. Сучасний стан та напрями удосконалення організації державного фінансового контролю. *Економіка та суспільство*. 2023. № 55. С. 1–7. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-23> (дата звернення: 22.03.2024).
8. Долбнєва Д. В. Напрями розвитку та шляхи удосконалення державного аудиту бюджетних програм в умовах економічних трансформацій України. *Проблеми економіки*. 2018. № 3(37). С. 226–231. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2018-3_0-pages-226_231.pdf (дата звернення: 25.03.2024).
9. Квеліашвілі І. М. Ідентифікація інституціональних проблем у сфері фінансового контролю України. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2023. № 3(38). С. 43–48. DOI: <https://doi.org/10.32782/2310-9653-2023-3.6> (дата звернення: 25.03.2024).
10. Колпакова А. Державний фінансовий контроль на сучасному етапі: огляд концептуальних засад. *International Science Journal of Management*. 2023. № 2. С. 1–10. URL: <https://isg-journal.com/isjmef/article/download/263/139> (дата звернення: 25.03.2024).
11. Міщенко Д. А. Державний фінансовий контроль як умова ефективного функціонування податкової системи. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2023. № 3(38). С. 49–54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2310-9653-2023-3.7> (дата звернення: 25.03.2024).
12. Петричук М. В. Поняття та основні завдання державного фінансового контролю. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 11. С. 476–479. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-11/115> (дата звернення: 25.03.2024).
13. Піхоцький В. Ф., Рисін В. В., Любенко А. М. Ефективність фінансового контролю та державного аудиту для забезпечення фінансово-економічної стійкості держави. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2019. № 1(28). С. 205–215. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v1i28.164008> (дата звернення: 25.03.2024).
14. Піхоцька О. М., Піхоцька М. Р. Досвід країн ОЕСР у організації державного фінансового контролю. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2022. №34. С. 194–201. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/download/627/576> (дата звернення: 25.03.2024).
15. Погрішук Г., Головай Н. Сучасні проблеми та перспективи розвитку державного фінансового контролю в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. № 46. С. 1–6. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2077> (дата звернення: 25.03.2024).
16. Сисоєва І. М., Добіжа Н. В. Особливості здійснення державного фінансового контролю в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 18. С. 11–18. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/18_2021/4.pdf (дата звернення: 25.03.2024).
17. Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2022–2025 роки та плану заходів з її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 груд. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-2021-%D1%80> (дата звернення: 29.03.2024)

REFERENCES:

1. Borysenko, L. M. (2020). Suchasny stan systemy derzhavnoho finansovoho kontrolyu [The current state of the state financial control system]. *Efektivna ekonomika – Efficient economy*, vol. 7, pp. 1–7. Retrieved from: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2020/204.pdf [In Ukrainian].
2. Bortnyak, V. A. (2020). Kontrol yak funktsiya upravlinnya finansovoyu diyalnistyu derzhavy [Control as a function of managing the financial activities of the state]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho – Scientific notes of TNU named after V. I. Vernadskyi*, vol. 31(70), pp. 118–123. Retrieved from: <https://doi.org/10.32838/2707-0581/2020.1/22> [In Ukrainian].
3. Bortnyak, V. A. (2022). Formy i metody zdiysnennya finansovoho kontrolyu v Ukrayini [Forms and methods of financial control in Ukraine]. *Akademichni vizyiy – Academic visions*, vol. 13, pp. 1–11. Retrieved from: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/98> [In Ukrainian].
4. Vasylyeva, L. M., Datsiy, N. V., & Zaliznyuk, V. P. (2020). Efektivnist finansovoho kontrolyu v systemi derzhavnoho upravlinnya [Effectiveness of financial control in the state administration system]. *Derzhavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok – Public administration: improvement and development*, vol. 3, pp. 1–5. Retrieved from: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/3_2020/5.pdf [In Ukrainian].
5. Voytenko, V. V. (2020). Finansovyy kontrol yak katehoriya finansovykh vidnosyn u systemi derzhavnoho upravlinnya [Financial control as a category of financial relations in the state administration system]. *Ekonomika, upravlinnya ta administruvannya – Economy, management and administration*, vol. 1(91), pp. 99–103. Retrieved from: <http://ema.ztu.edu.ua/article/view/200869> [In Ukrainian].

6. Hrydzhuk, I. A. (2019). Udoskonalennya rehulyatornoho mekhanizmu derzhavnoho kontrolyu u finansovo-ekonomichniy sferi [Improvement of the regulatory mechanism of state control in the financial and economic sphere]. *Derzhavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok – Public administration: improvement and development*, vol. 1, pp. 1–6. Retrieved from: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/5c45c021-60e8-471d-9e0d-b5084e783139/content> [In Ukrainian].
7. Hurenko, T. O. (2023). Suchasnyy stan ta napryamy udoskonalennya orhanizatsiyi derzhavnoho finansovoho kontrolyu [Current state and directions of improvement of the organization of state financial control]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, vol. 55, pp. 1–7. Retrieved from: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-23> [In Ukrainian].
8. Dolbnyeva, D. V. (2018). Napryamy rozvytku ta shlyakhy udoskonalennya derzhavnoho audytu byudzhetykh prohram v umovakh ekonomichnykh transformatsiy Ukrayiny [Development directions and ways of improving the state audit of budget programs in the conditions of economic transformations of Ukraine]. *Problemy ekonomiky – Problems of the economy*, vol. 3(37), pp. 226–231. Retrieved from: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2018-3_0-pages-226_231.pdf [In Ukrainian].
9. Kveliashvili, I. M. (2023). Identyfikatsiya instytutitsiynykh problem u sferi finansovoho kontrolyu Ukrayiny [Identification of institutional problems in the sphere of financial control of Ukraine]. *Publichne upravlinnya ta mytne administruvannya – Public administration and customs administration*, vol. 3(38), pp. 43–48. Retrieved from: <https://doi.org/10.32782/2310-9653-2023-3.6> [In Ukrainian].
10. Kolpakova, A. (2023). Derzhavnyy finansovyy kontrol na suchasnomu etapi: ohlyad kontseptual'noho zasad [State financial control at the modern stage: an overview of conceptual foundations]. *Mizhnarodnyy naukovyy zhurnal menedzhmentu – International Science Journal of Management*, vol. 2, pp. 1–10. Retrieved from: <https://isg-journal.com/isjmef/article/download/263/139> [In Ukrainian].
11. Mishchenko, D. A. (2023). Derzhavnyy finansovyy kontrol yak umovy efektyvnoho funktsionuvannya podatkovoyi systemy [State financial control as a condition for effective functioning of the tax system]. *Publichne upravlinnya ta mytne administruvannya – Public administration and customs administration*, vol. 3(38), pp. 49–54. Retrieved from: <https://doi.org/10.32782/2310-9653-2023-3.7> [In Ukrainian].
12. Petrychuk, M. V. (2022). Ponyattya ta osnovni zavdannya derzhavnoho finansovoho kontrolyu [Concepts and main tasks of state financial control]. *Yurydychnyy naukovyy elektronnyy zhurnal – Legal scientific electronic journal*, vol. 11, pp. 476–479. Retrieved from: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-11/115> [In Ukrainian].
13. Pikhotskyy, V. F., Rysin V. V., & Lyubenko, A. M. (2019). Efektyvnist finansovoho kontrolyu ta derzhavnoho audytu dlya zabezpechennya finansovo-ekonomichnoyi stiykosti derzhavy [Effectiveness of financial control and state audit to ensure the financial and economic stability of the state]. *Problemy teorii ta praktyky finansovo-kredytnoyi diyalnosti – Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, vol. 1(28), pp. 205–215. Retrieved from: <https://doi.org/10.18371/fcapt.v1i28.164008> [In Ukrainian].
14. Pikhotska, O. M., & Pikhotska, M. R. (2022). Dosvid krayiny OESR v orhanizatsiyi derzhavnoho finansovoho kontrolyu [Experience of OECD countries in the organization of state financial control]. *Naukovi zapysky Lvivskoho universytetu biznesu ta prava – Scientific notes of the Lviv University of Business and Law*, vol. 34, pp. 194–201. Retrieved from: <https://nzlubb.org.ua/index.php/journal/article/download/627/576> [In Ukrainian].
15. Pohrishchuk, H., & Holovay, N. (2022). Suchasni problemy ta perspektyvy rozvytku derzhavnoho finansovoho kontrolyu v Ukrayini [Modern problems and prospects for the development of state financial control in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, vol. 46, pp. 1–6. Retrieved from: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2077> [In Ukrainian].
16. Sysoyeva, I. M., & Dobizha N. V. (2021). Osoblyvosti zdiysnennya derzhavnoho finansovoho kontrolyu v Ukrayini [Peculiarities of state financial control in Ukraine]. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid – Investments: practice and experience*, vol. 18, pp. 11–18. Retrieved from: http://www.investplan.com.ua/pdf/18_2021/4.pdf [In Ukrainian].
17. Stratehiya reformuvannya systemy upravlinnya derzhavnymy finansamy na 2022-2025 roky ta plan zakhodiv z yiyi realizatsiyi: Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 29 hrud, 2021 [Strategy for reforming the state finance management system for 2022-2025 and the plan of measures for its implementation: Order of the Cabinet of the Min. of Ukraine from December 29, 2021]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-2021-%D1%80> [In Ukrainian].